

عنوان مقاله:

عناصر منظر در هنر ساسانی

محل انتشار:

ماهنامه باغ نظر، دوره 1، شماره 2 (سال: 1383)

تعداد صفحات اصل مقاله: 9

نویسندگان:

شهره جوادی - استادیار گروه هنرهای تجسمی دانشکده هنرهای زیبا، دانشگاه تهران

عفت بستانر - کارشناس ارشد پژوهش هنر

خلاصه مقاله:

هنر ساسانی هنر «ایرانی نو» است که سنتهای هخامنشی و پارتی را در خود جای می دهد. معماری ساسانی با گنبد‌های عظیم آجری خودنمایی می کند در حالی که همواره در ارتباط با طبیعت و منظر بوده است. نقش برجسته های ساسانی اسناد مهم و معتبری از اوضاع سیاسی - مذهبی و اجتماعی در این عصر می باشد. این نقش برجسته ها معمولاً در مقابل سراب ها و رودخانه ها برپا شده است و اکثراً در ناحیه فارس و سپس نزدیک شهر کرمانشاه در کنار جاده ابریشم دیده می شوند. مراسم تاج بخشی، جنگ، شکار و جشن از موضوعات عمده دیوار نگاره های ساسانی است که در این موضوعات عناصر منظر مانند: آب، کوه، درخت، انواع گیاهان و پرندگان نقش مهمی را به عهده دارند و از آنجا که منظره سازی ساسانیان بر مبنای تفکرات و اعتقادات ایشان ناشی از سه دین: مزدیسنا، زرتشت و مهرپرستی است و در تمام این ادیان به خصوص زرتشت، اشارات بسیاری به طبیعت و آب و گیاهان شده، بنابراین طبیعت گرایی در آثار هنری آنها نقش اصلی را دارد. در این خصوص برخی از عناصر منظر در نقش برجسته های طاق بستان مورد بررسی و تجزیه و تحلیل قرار گرفته است. چرا که وجود تمامی این عناصر طبیعی و نمادین مانند: کوه، برکه ی آب، درخت و گیاهان، شکوفه های گل بر سر آناهیتا، قطرات آب روی لباس خسرو پرویز و غیره در این نقش برجسته ها دارای بار فرهنگی و اعتقادی می باشند. همچنین در این بررسی نقش و نگاره هایی مانند: گل لوتوس (نیلوفر آبی)، درخت زندگی و پرندگان نمادشناسی شده است. فرضیه: عناصر منظر در نقش برجسته های ساسانی جنبه نمادین داشته که براساس اعتقاد و تفکر ساسانیان شکل گرفته است.

کلمات کلیدی:

منظر، نقش برجسته، طاق بستان، آناهیتا، آب، لوتوس، درخت زندگی و پرندگان

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/302096>

